

Mysterie

De moord op Ngo Dinh Diem

Auteur en copyright: Mark Schep

Emailadres: markschep@gmail.com

Introductie

De Vietnamoorlog heeft diepe wonden geslagen in de Amerikaanse samenleving en is van grote invloed geweest op de buitenlandse politiek van de Verenigde Staten. Het conflict in Vietnam begon als een dekolonisatieoorlog van de Vietminh tegen de Fransen. Toen de Vietnamezen bij Dien Bien Phoe in 1954 een beslissende zege behaalden, werd Vietnam steeds meer het toneel waarop de Koude Oorlog werd uitgevochten. De Amerikanen gingen uit van de dominotheorie en dachten dat wanneer Zuid-Vietnam communistisch zou worden, de omliggende landen zouden volgen. Om dit te voorkomen steunde de Verenigde Staten het rechtse autoritaire regime van Ngo Dinh Diem. In deze mysterie wordt de moord op de Zuid-Vietnamese leider op 1 november 1963 onderzocht en zullen de belangrijkste historische begrippen die een rol spelen in dit conflict en de Koude Oorlog aan bod komen. Deze mysterie geeft leerlingen inzicht in de problemen van het dekolonisatieproces en de rol van de Koude Oorlog hierin. De gelaagdheid en complexiteit van het conflict in Vietnam worden in deze opdracht zichtbaar.

De les¹

Onderwerp:	Koude Oorlog, Vietnamoorlog en de moord op Diem
Activiteit:	Leerlingen bestuderen de aanloop naar de Vietnamoorlog en onderzoeken wie verantwoordelijk was voor de moord op de Zuid-Vietnamese leider Ngo Dinh Diem.
Tijdsduur:	75 minuten
Doelen:	<ul style="list-style-type: none"> - Inzicht verwerven in de complexiteit van het dekolonisatieproces - Betekenis geven aan de belangrijkste begrippen in de Koude Oorlog - Inzicht verweven in de politiek van de grootmachten in de Koude Oorlog - Inzicht verwerven in de redenen voor het ontstaan van de Vietnamoorlog - Inzicht in de complexiteit van de Zuid-Vietnamese samenleving - Samenwerkend leren - Bronnen verwerken - Hoofdzaken en bijzaken scheiden.
Beginsituatie:	niveau: bovenbouw
Vorbereiden:	Bij 24 leerlingen, in groepjes van drie:

- 8 keer de sets mysteriekaarten kopiëren, uitknippen en verdelen in enveloppen deel A en deel B

---

¹ Deze opzet is gebaseerd op de opzet voor een Mysterie van Harry Havekes. Havekes, H. (red) en Vries, J. de. *Geschiedenis Doordacht. Actief Historisch Denken 2* (Boxmeer 2005).

- 4 keer de sets met extra kaartjes printen
- 24 keer de opdrachtevellen
- PowerPoint met foto's en inleiding en instructie

Instrueren:

Wat: De leerlingen gaan in groepjes van drie de basisvragen over de Koude Oorlog en het conflict in Vietnam beantwoorden en de moord op Diem oplossen. Aan de hand van de bronkaartjes die in de envelop zitten, kunnen de leerlingen informatie verzamelen over de vragen en de moord. Op deze manier leren de leerlingen de belangrijkste begrippen van de Koude Oorlog en krijgen ze inzicht in de complexe situatie in Vietnam.

Hoe: in drietallen de informatiekaartjes bestuderen, selecteren en ordenen en op basis daarvan de vragen beantwoorden en de moordenaar aanwijzen.

Waarom: zo verwerf je inzicht in het ontstaan van de Vietnamoorlog, de rol van de Koude Oorlog in dit conflict en leer je omgaan met bronnen.

Uitvoeren:

Leerlingen voeren de opdracht uit.

1. Eerste 10-15 minuten alleen enveloppe A gebruiken en basisopdrachten maken.
2. Tussenbespreking van standaardopdrachten en gekozen strategieën.
3. Tien minuten werken aan de oplossing op de moord, selecteren, ordenen.
4. Strategieën bespreken
5. 20 minuten verder werken aan oplossing moord.
6. Nabespreking

Nabespreken:

Wie heeft de moord op Diem gepleegd en wat is het motief? Inventariseer eerst welke daders er zijn gekozen en ga dan alle daders één voor één af. Probeer uit te komen bij de uiteindelijke moordenaar. Laat de leerlingen reageren op elkaar met argumenten.

Vervolg:

Wat is het belang van deze moord en wat zegt deze moord op het conflict in Vietnam. De volgende les kan in het teken staan van de Vietnamoorlog.

Uitvoering en tussenbesprekingen in kleine stappen

1. Maak groepjes van drie leerlingen en zet ze dicht naast elkaar (drie leerlingen achter twee tafeltjes), zodat iedereen de kaartjes kan lezen. Zorg voor extra tafels om alle bronnen kwijt te kunnen.
2. Zorg voor een heldere inleiding van de Mysterie. Kan met behulp van een PowerPoint. Afhankelijk van de voorkennis kan het helpen om even een korte introductie te geven over de situatie in Vietnam rond 1954.
3. Vertel over de moord en introduceer de potentiële daders. Dit geeft de leerlingen wat houvast.
4. Deel envelop A en de basisvragen uit. Laat de leerlingen enveloppe A. openen en zet daarna de groepen aan het werk en vertel dat ze nu nog niet de moord gaan oplossen.
5. Leg na 15-20 minuten het werk even stil. Zorg dat je hebt geïnventariseerd hoe ver de leerlingen zijn en wie een juist antwoord heeft op de vragen.
6. Bespreek de opdrachten uit onderdeel A. Geef de leerlingen beurten en laat ze elkaar aanvullen.
7. Laat de leerlingen na de bespreking ook enveloppe B. openen. De leerlingen kunnen nu werken aan het oplossen van de moord. Inventariseer wederom de stand van zaken en wie ze als dader aan gaan wijzen.
8. Leg na 20 minuten het werk even stil. Bespreek klassikaal de verschillende strategieën die worden gebruikt door de leerlingen. Noteer de categorieën op bord.
9. Laat de leerlingen verder werken aan de mysterie en ga verder met de inventarisatie.
10. Ga na 50 minuten (vanaf begin les) over tot de nabespreking. Nabespreken circa 10 minuten
  - a. Bespreek de moord op Diem. (optioneel met ondersteunende ppt)
    - i. Laat de leerlingen hun hand op steken als ze denken dat een verdachte de moord heeft gepleegd. Turf het aantal stemmen op het bord.
    - ii. Laat de groepjes hun redenering vertellen. Kies een groepje waarvan je denkt dat het antwoord nog niet helemaal goed is. Vraag welke bronnen hun argument ondersteunen en wat het motief van de dader is. Laat de groepjes elkaar aanvullen en noteer de daders en bronnen op bord.
    - iii. Bespreek ook de strategie die de leerlingen hebben gebruikt en waarom dit relevant is.
  - b. Relevantie van de opdracht. Hierbij kunnen vragen worden gesteld als:
    - i. Wat weet je nu over het ontstaan van de Vietnamoorlog?
    - ii. Welke rol speelt de Koude Oorlog in de Vietnamoorlog?
    - iii. Wat is het belang van deze opdracht voor het vak geschiedenis?
    - iv. Welke onderzoeksvaardigheden heb je gebruikt?
    - v. Hoe kun je deze vaardigheden inzetten bij toetsen?

Mysterie Diem

Basisvragen

Deze opdracht bestaat uit Deel A en Deel B. In deel A worden algemene vragen beantwoord die informatie geven over de situatie in Vietnam en belangrijke onderdelen van de Koude Oorlog. Gebruik hiervoor de informatie uit enveloppe A. Mogelijk kun je later je antwoorden aanvullen met informatie uit enveloppe B.

Deel A:

1. Op welke manieren bestreden de Verenigde Staten het communisme?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Waarom wilde Amerika voorkomen dat Zuid-Vietnam communistisch zou worden? Ondersteun je antwoord onder andere met beeldbron 25.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. Waarom lukte het Vietnam niet om in 1956 weer 1 land te vormen?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Instructie voor op de enveloppe

Op 1 november 1963 wordt de door de Amerikanen gesteunde autocratische leider van Zuid-Vietnam, Ngo Dinh Diem, vermoord. Een dag later is nog niet bekend hoe Diem om het leven is gekomen, een moordanslag of zelfmoord? Ga met behulp van de informatiekaartjes in deze enveloppe op zoek naar de moordenaar. Maar orden eerst de kennis over de Koude Oorlog en de situatie in Vietnam voordat je de moord gaat onderzoeken. Open nu enveloppe A. en ga aan de slag met de basisvragen.

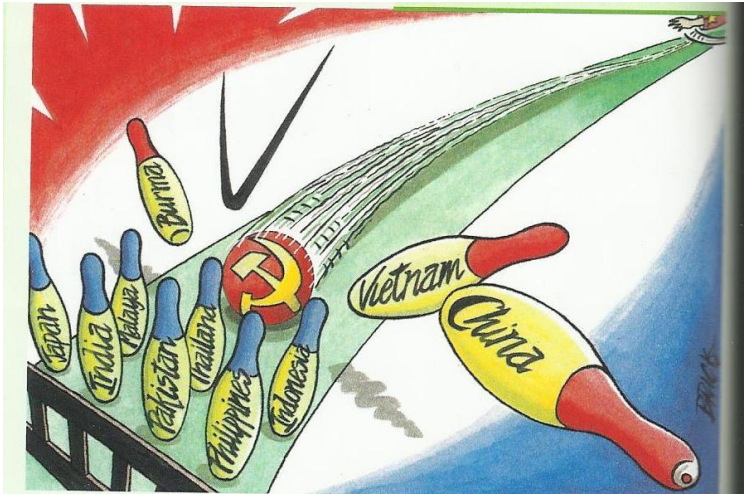
Kaartjes A

<p>Bron 1:</p>	<p>Bron 2:</p>
<p>China wordt in 1949 communistisch nadat Mao Zedong een overwinning boekt in de burgeroorlog. In de Sovjet-Unie wordt in 1949 een geslaagde atoomproef uitgevoerd. De SU steunt China in de jaren vijftig.</p>	<p>In de jaren vijftig gaat de gedachte leven dat als Zuid-Vietnam communistisch wordt, de omringende landen zullen volgen.</p>
<p>Bron 3:</p>	<p>Bron 4:</p>
<p>In Zuid-Vietnam steunen de VS het rechts autoritaire regime van Ngo Dinh Diem in de jaren vijftig. De regering van Zuid-Vietnam wordt gezien als een marionettenregering van de VS.</p>	<p>Mao Zedong bewonderde het krachtige optreden van Jozef Stalin. Hij heeft minder respect voor zijn opvolgers.</p>
<p>Bron 5:</p>	<p>Bron 6:</p>
<p>De grootmachten in de wereld voorkomen in 1956 de verkiezingen in en hereniging van Vietnam. In Vietnam breekt een burgeroorlog uit.</p>	<p>Nikita Chroesjtsjov gaat uit van een politiek van vreedzame co-existentie. Hij wil de relatie met de VS verbeteren.</p>
<p>Bron 7:</p>	<p>Bron 8:</p>
<p>Vietnamese vrijheidsstrijders van de Vietminh bestaande uit nationalist en communisten verslaan de Franse kolonisator in 1954. In de Geneefse Akkoorden van 1954 wordt bepaald dat de Vietminh zich terug moet trekken ten noorden van de 17de breedtegraad. De Fransen moeten binnen een jaar het land verlaten en binnen twee jaar volgen verkiezingen voor een verenigd Vietnam.</p>	<p>Soldaat Philip Catuto: 'Oorlog is altijd aantrekkelijk voor jonge mensen die er niets van weten. Maar wij waren ook verleid tot het uniform door Kennedy's oproep 'vraag wat je kan doen voor je land' en door het vurige idealisme dat hij in ons had wakker gemaakt. Amerika leek toen almachtig: we konden nog zeggen dat we nooit een oorlog verloren hadden en we dachten dat we agentje moesten spelen met de communistische rover en ons eigen politiek geloof over de wereld moesten verspreiden.</p>
<p>Bron 9:</p>	<p>Bron 10:</p>
<p>Ho Chi Minh was de leider van de onafhankelijkheidsstrijd en daarom zeer populair. Hij is de grote favoriet om de verkiezingen te winnen in 1956. Ho Chi Minh is al de leider van het communistische Noord-Vietnam.</p>	<p>Boeren als Doan Van Vuon mochten van Ngo Dinh Diem niet op hun eigen land blijven wonen. Ze moesten in versterkte dorpen gaan wonen als bescherming tegen de Vietcong.</p>

Bron 11:	Bron 12:
In 1954 wordt onder leiding van de VS de Zuid-Oost-Aziatische Verdragsorganisatie (ZOAVO) opgericht. Zuid-Vietnam wordt lid, ondanks het verbod toe te treden tot een bondgenootschap.	'Armoede is een voedingsbodem voor communisme. In welvarende landen zal het communisme nooit groot worden.' Amerika gaat Marshallhulp geven aan Europa.
Bron 13:	Bron 14:
De Sovjet-Unie en China zijn de twee grootste communistische landen. Welk land is de leider? De Chinezen zien de boeren als 'motor van de revolutie'. De Russen zien fabrieksarbeiders als 'motor van de revolutie.'	Ho Chi Minh gebruikt de rivaliteit tussen China en de Sovjet-Unie om zo veel mogelijk middelen van beide landen te krijgen.

Bron 15:	Bron 16:
Tussen China en Vietnam bestaat een eeuwenoude rivaliteit. De Grote Draak China wil de Kleine Draak Vietnam liever niet als concurrent en groot sterk land.	Tussen 1957 en 1959 gingen meer dan 2000 van communistische infiltratie beschuldigde boeren onder de guillotine. Een veel grotere groep verdween in de talrijke primitieve gevangenissen.
Bron 17:	Bron 18:
Truman: 'Op dit moment in de geschiedenis moet bijna elke natie kiezen tussen twee verschillende soorten samenlevingen. [...] Ik geloof dat de politiek van de VS dient te zijn om vrije volken te steunen die zich verzetten tegen pogingen van onderdrukking door gewapende minderheden of door druk van buiten.'	In de Verenigde Staten heerste er in de jaren vijftig een sfeer van angst. Een tweede <i>Red Scare</i> brak uit onder leiding van de Republikeinse senator McCarthy. Politici die niet hard genoeg optreden tegen het communisme werden beschuldigd van <i>being soft on communism</i> .
Bron 19:	Bron 20:
Boeddhisten, intellectuelen, nationalist en communisten gingen zich verzetten tegen Diem en zijn Amerikaanse handlangers. Ze verenigden zich in het Nationaal Bevrijdingsfront. Diem noemde deze 'rooien' de Vietcong.	Ngo Dinh Diem was een overtuigd katholiek en in Zuid-Vietnam werden mensen met een ander geloof benadeeld. In het Vietnam van Diem was er veel nepotisme (vriendjespolitiek).

Bron A:

Bron B1:

Next!!

Bron B2:

FETED AT BANQUET—President Ngo Dinh Diem of South Viet-Nam, left, and Robert L. Mincer, vice-president of Los Angeles World Affairs Council, are shown at the California Club banquet honoring Diem.

Diem of Viet-Nam Calls Asia Key to Free World

Kaartjes B:

Bron 21:	Bron 22:
Duong Van Minh heeft met het Franse leger gestreden tegen de Vietminh en was in de jaren vijftig een van de trouwste aanhangers van Ngo Dinh Diem.	President John. F. Kennedy bijt Ngo Dinh Diem in een televisie-interview in 1963 woedend toe: 'Hervorm je bestuur of verlies de oorlog.' Ngo Dinh Diem volgt zijn eigen plan en trekt zich niet zoveel aan van de Amerikaanse kritiek.
Bron 23:	Bron 24:
In de jaren dertig besloot geschiedenisleraar Vo Nguyen Giap zich aan te sluiten bij de Vietminh. Hij wordt de rechterhand van Ho Chi Minh.	Diem tegen een verslaggeefster: 'Ik kan de ambassade er maar niet van overtuigen dat dit Vietnam is en niet de Verenigde Staten'
Bron 25:	Bron 26:
De KGB wordt door de Sovjetregering veelvuldig gebruikt om politieke tegenstanders uit de weg te ruimen.	De Vietcong was veel sterker dan het leger van Diem en heerste al snel over grote delen van Zuid-Vietnam.
Bron 27:	Bron 28:
Zelfverbranding van de 27-jarige boeddhistisch monnik Quang Duc. Een hartverscheurende noodkreet om aandacht voor de onderdrukking van zijn volk en zijn geloof.	In de visie van Goutuma Boeddha, de stichter van de boeddhistische religie, wordt het leven gekenmerkt door lijden. Boeddhistische monniken geven de voorkeur aan vreedzame protesten.
Bron 29:	Bron 30:
Het grensgebied tussen het Noorden en Zuiden werd met vliegtuigen en helikopters bewaakt en door chemische middelen ontbladerd.	In Saigon hebben de pro-Diem krachten in 1963 nog altijd een meerderheid van 2 tegen 1.
Bron 31:	Bron 32:
Na de dood van Diem bekleedt Van Minh een aantal maal de positie van staatshoofd.	Om Zuid-Vietnam te steunen stuurt de regering-Kennedy 16.500 militaire 'adviseurs', veel piloten, maar nog geen 'gewone' soldaten.
Bron 33:	Bron 34:
Verschillende hoge legerofficieren uit het Zuid-Vietnamese leger krijgen van de CIA te horen dat ze Ngo Dinh Diem niet zien zitten.	Het Zuid-Vietnamese leger werd getraind door de Amerikanen. De training was gericht op een aanval van Noord-Vietnam, niet om een guerrilla te bestrijden.

Bron 35:	Bron 36:
In een reactie op de zelfverbrandingen in haar land reageerde de schoonzus van de president, Madam Nhu, heel vrolijk en noemde het een 'barbecue'. Later zei ze: 'Laat ze maar branden, wij zullen wel klappen.'	Zelfverbranding als politiek protest is ontstaan in de periode dat Ngo Dinh Diem aan de macht was in Zuid-Vietnam. De boeddhistische monniken wilden hiermee hun onvrede uiten over het regime.

Bron 37:	Bron 38:
President John. F. Kennedy bijt Ngo Dinh Diem in een televisie-interview in 1963 woedend toe: 'Hervorm je bestuur of verlies de oorlog.'	Na 1956 volgde Duong Van Minh een speciale militaire opleiding in de VS. Na zijn terugkeer groeit de populariteit van Duong van Minh onder het volk.
Bron 39:	Bron 40:
President John F. Kennedy reageert geschokt op de zelfverbrandingen van de monniken.	Zhong Chan Er Bu richten zich vooral op het verwerven van technologische kennis.
Bron 41:	Bron 42:
In oktober 1963 worden 32 Vietcongstrijders gedood na een gevecht met het leger van Diem. Pan Nguyen Ahn overleeft de gevechten.	Het is voor boeddhisten in verband met de voorouderverering heel belangrijk dat ze op hetzelfde stukje land leven als hun voorouders.
Bron 43:	Bron 44:
In 1963 worden in Hue Boeddhistische monniken beschoten door het leger van Ngo Dinh Diem.	Mensen die gevaarlijk zijn voor de veiligheid van het Sovjetsysteem worden door de KGB uitgeschakeld.
Bron 45:	Bron 46:
Veel familieleden van Pan Nguyen Ahn zijn door het regime van Diem vermoord.	De Amerikaanse ambassadeur Henry Lodge Cabot weigert vanaf 1963 nog met Diem te praten.
Bron 47:	Bron 48:
Duizenden regeringshoofden en dorpshoofden die samenwerkten met de regering van Diem werden vermoord door de Vietcong.	Ngo Dinh Diem benoemt generaal Duong Van Minh bij zijn terugkeer tot 'speciaal adviseur', een symbolische functie. Hij kreeg de bijnaam 'Big Minh' om hem te onderscheiden van alle andere politici die Minh heten.

Bron 49:	Bron 50:
De regering-Kennedy oefent druk uit op Diem om zijn bewind minder autoritair te maken.	Duong Van Minh sluit zich aan bij een geheim militair verbond in Zuid-Vietnam.
Bron 51:	Bron 52:
Vo Nguyen Giap voert een guerrillaoorlog in Zuid-Vietnam om Diem te verdrijven. Hij gebruikt de Ho-Chi-Minh-route om naar Zuid-Vietnam te trekken. Ook wapens worden via deze route vervoerd.	Kennedy aan Diem in 1961: 'Uw brief onderstreept wat onze eigen inlichtingen al overtuigend hebben aangetoond. Dat de campagne van geweld en terreur die tegen uw volk en uw regering wordt ondernomen, van buitenaf gesteund en geleid wordt door de autoriteiten in Noord-Vietnam. [...] Wij zullen direct onze hulp bij uw defensie-inspanning vergroten.
Bron 53:	Bron 54:
Noord-Vietnam kreeg veel hulp van de Sovjet-Unie, maar Chroesjtsjov stuurde geen troepen.	Madame Nhu beschuldigt de Amerikaanse regering van de moord op haar man.

Bron 55:	Bron 56:
De steun voor het rechtse autoritaire regime van Diem brokkelt steeds meer af in de jaren zestig, ook bij bondgenoten. De wereldopinie keert zich tegen Diem.	Het hoofddoel van de Vietcong was het afzetten of uit de weg ruimen van Ngo Dinh Diem.
Bron 57:	Bron 58:
In augustus 1963 komen hoge generaals samen, waaronder veel boeddhisten. Ze concluderen dat Diem de protesten te lang heeft door laten gaan.	Kennedy was ervan overtuigd dat de Vietcong een kleine minderheid vertegenwoordigde die zich alleen kon handhaven met steun uit Noord-Vietnam en door dwang.

Extra kaartjes

Bron 59:	Bron 60:
Kennedy twijfelde in 1963 over het aanblijven van Diem als leider van Zuid-Vietnam.	Eind 1963 verblijft Doan Vang Vuon enkele maanden in Saigon.
Bron 61:	Bron 62:
Van Minh overlegt in oktober met de CIA over de situatie in Zuid-Vietnam.	De VS zal Zuid-Vietnam blijven steunen in de strijd tegen het communisme, ongeacht wie de leider is van het land.
Bron 63:	Bron 64:
Vo Nguyen Giap is een held in Noord-Vietnam door de strijd die hij heeft geleverd tegen het corrupte regime in Zuid-Vietnam.	Pan Nguyen Ahn is geboren in Saigon en verblijft daar het grootste gedeelte van zijn leven.
Bron 65:	Bron 66:
Madame Nhu verblijft tijdens de moord op Diem in de Verenigde Staten.	De versterkte dorpen blijken in 1963 niet te werken. Het biedt geen bescherming tegen het communisme.

Literatuur

Buskop, H. e.a., *Sprekend Verleden. Handboek C. Het Westen en de Wereld. VWO.* (Nijgh Versluys/Baarn 2009).

Buskop, H. e.a., *Sprekend Verleden. Activiteitenboek C. Het Westen en de Wereld. VWO.* (Nijgh Versluys/Baarn 2009).

Dalhuisen, L. e.a. *Examenkatern havo/vwo. Dekolonisatie en Koude Oorlog in Vietnam.* (Nijgh Versluys/ Baarn 2009).

Moyar, M. *Triumph Forsaken: The Vietnam war 1954-1965* (Cambridge 2006).